

Lesní žal

Jaké emoce děti při ztrátě lesa prožívají? Co dělají, aby jim nebylo tak smutno? A v čem můžeme hledat naději? Podívejte se s žáky na video, ve kterém děti na Vysočině teskní po lesech, které vzala klimatická změna a kůrovcová kalamita. Diskutujte jeho poselství se svými žáky.

Délka: 45 minut

Předměty: přírodopis / biologie

Věk: 2.stupeň ZŠ, SŠ

Autor: Martin Kříž

Vzdělávací cíle:

- Žák dokáže svými slovy popsat termín environmentální žal. Ví, jak se projevuje.
- Žák dokáže mluvit o svých emocích spojených s ničením přírody, ale i o emocích spojených s environmentální nadějí.
- Žák dokáže pojmenovat příčiny, které vedly ke kůrovcové kalamitě na Vysočině.

Pomůcky:

- Dataprojektor/interaktivní tabule, počítač, reproduktory, tužky, papíry.

Postup:

POZOR, film je určen dětem od 7. třídy základních škol (školy, kterých se kůrovcová kalamita bezprostředně týká, mohou i dřívě), pokud se chystáte na projekt školní les (www.skolniles.cz), potom film doporučujeme jako motivaci.

Metodický list vás provede výukou navazující na dokumentární film Barbory Klocové s názvem Lesní žal. Snímek produkovala Česká televize a Chaloupky o.p.s. v roce 2023. Jeho délka je 26 minut. Film je ke zhlédnutí na iVysílání České televize a také na ČT Edu zde: <https://www.ceskatelevize.cz/porady/14818643265-lesni-zal>.

Úvod

Před vysíláním filmu seznámte žáky s tím, jak film vznikl. Tady je krátký úvodní text:

V letech 2019 – 2020 poschly obrovské komplexy lesů nejen na Vysočině. Nejvíce kalamita zasáhla Třebíčsko a Jihlavsko, okolí Dačic nebo Telče. Kalamita byla nejen obrovská, ale také náhlá. Během dvou let zmizelo 30% všech lesních porostů, především převládajícího smrku. Některé katastrofy přišly téměř o veškeré lesy.

Jak se s takovou změnou vyrovnává příroda, co ptáci, hmyz, drobní obratlovci, ale třeba i houby nebo lesní rostliny, to se dá vyzkoumat. Zoologové, botanici i lesníci řeší, jak se z kalamity poučit. Ale pak je tu ještě jedna stránka, na kterou se možná zapomíná. A to jsou lidé, pro které je krajina místem výletů, domovem, mají tu chaty, jezdí sem na tábory... A my jsme se v rámci ministudie ptali těch nejzranitelnějších, těch, kterým zánik lesů zasáhl do dětství nebo dospívání. Ptali jsme se třiceti dětí, jak problémy přírody, která náhle přišla o lesy, sami vnímají. Pojďme si některé z nich poslechnout.

Zadání práce a promítání

Před samotným promítáním filmu začněte tím, že představíte žákům otázky, na které budou ve filmu hledat odpovědi:

1. Které emoce děti při ztrátě lesa prožívají? 00:00 – 04:36
2. Proč podle dětí ke kůrovcové kalamitě na Vysočině došlo? 04:36 – 08:50
3. Co děti dělají, aby jim nebylo tak smutno? 08:50 – 13:50
4. A v čem děti, ale i dospělí, vidí naději? Jak se k mizení lesů postavili? 13:50 – 25:55

Pusťte dětem film, počítejte se stopáží 26 minut. Žáci si své poznámky mohou psát na papír. Můžete použít variantu, kdy každý žák zkusí zapsat odpověď na všechny čtyři otázky a film necháte běžet v kuse. Odpovědi následují až po skončení filmu.

Tip: Pro mladší žáky doporučujeme soustředit se na jednu otázku nebo film přerušit a otázky klást vždy po té části, kdy se o problematice mluví. Časy jsou uvedeny výše u jednotlivých otázek.

Reflexe

Pokud to čas dovolí, zde jsou náměty na otázky na závěr celé hodiny (volte podle vyspělosti žáků):

- *Kde se vy sami setkáváte s environmentálním žalem (trpící přírodou) a kde s nadějí?*
- *Co vám pomáhá se s nějakým typem žalu či smutku vyrovnávat?*
- *Jakou hodnotu má příroda? A je důležitý člověk v přírodě, nebo má hodnotu i bez něj, samotná?*
- *Máte nějakou konkrétní část přírody tak rádi, že byste za její záchranu bojovali? (peticí, demonstrací, dopisy úřadům, zašli byste na radnici nebo třeba podali trestní oznámení)*

Tip: Pokud přemýšlíte nad tím, že by vaše škola měla také školní les, nebo se aktivně starala o nějaké přírodní území, je tento film výbornou motivací. Můžete se zapojit do projektu školní les: www.skolniles.cz nebo pečovat o přírodu společně se skauty: <https://www.skautskyinstitut.cz/patronaty>.

Metodický list zpracoval Martin Kříž, programový ředitel [Chaloupky o.p.s.](#)

ucimoklimatu.cz